

چۆن حسیر تەل تەل دەچنرئ؛ ئاوا فیتنەکانیش چین له دوای چین دەچەقنە لای دل

له حوزەیفەو - پەرزای خۆی لیبیت - دەلیت: له لای عومەر دانیشتیوین - پەرزای خۆی لیبیت -، ووتی: کامتان بیستووێتەتی که پیغەمبەری خودا - صلی اللہ علیہ وسلم - باسی فیتنە و ئاشووبەکان بکات؟ چەند کەسێک ووتیان: ئیمە بیستوویمانە، - عومەر - ووتی: لەوێ مەبەستتان فیتنە پیاو بیت لە خێزان و دراوسێکەیدا؟ ووتیان: بەلێ، - عومەر - ووتی: ئەو نوێژکردن و ورژووگرتن و خێرکردن؛ دەبیتە هۆی پاکبوونەوێ لێیان، بەلام کامتان بیستووێتەتی که پیغەمبەر - صلی اللہ علیہ وسلم - باسی ئەو فیتنە بکات که شەپۆل دەدات وەکو شەپۆلی دەریا؟ حوزەیفە ووتی: (ئەم قسانە) خەلکەکی بێدەنگ کرد، و وتم: من بیستوویمە، - عومەر - ووتی: تۆ باوکیش تۆ خودا سولحاو بوو بۆیە پۆلە وەکو تۆی لیکەوتۆتەو، حوزەیفە ووتی: گویم لە پیغەمبەری خودا بوو - صلی اللہ علیہ وسلم - که دەیفەرموو: «چۆن حسیر تەل تەل دەچنرئ؛ ئاوا فیتنەکانیش چین له دوای چین دەچەقنە لای دل، هەر دلیک لێی بخواتەو؛ ئەوا خالیکی پەرشە لەسەر دەکووتریت، و هەر دلیک نکۆلی لیبکات؛ ئەوا خالیکی سپی لەسەر دەکووتریت، هەتاوەکو دلەکان دەبنە دوو بەشەو، دلیک سپیە وەکو بەردی مەرمەر و هیچ فیتنە بەک زبانی پێناگەیت هەتا ئاسمانەکان وزەوی بمینن، و دلەکی تر پەرش باویکی دێزە وەکو گۆزە لار وایە؛ خێر و چاکە نانا سیت، و نکۆلی لە شەر و خراپە ناکات، مەگەر ئەو نەبیت که بە پێی هەوا و ئارەزووی خۆیتە»، حوزەیفە دەلیت: و وتم بە عومەر: له نیوان تۆ و ئەو فیتنە بەرگایەکی داخراو هەبە خەریکە دەشکینریت، عومەر ووتی: پرشت بە، ئایا ئەو بەرگایە دەشکینرئ؟ ئەگەر بەرگایەتەو بەشتر بوو، چونکە ئومید هەبوو که دیسانەوە داخراوتەو، و وتم: نەخێر، بەلکو دەشکینریت، و پێم ووت مەبەست لەو بەرگایە پیاویکە دەکووتریت یان دەمریت؛ قسەکانیشم هەلە تیدا نییە، ئەبو خالد دەلیت: و وتم بە سەعد: ئەی ئەبو مالیک، مانای (أَسْوَدٌ مُّرْبَادٌ: پەرش باوی دێز) چییە؟ ووتی: سپیتەکی زۆر لەناو پەرنگی پەرشدا، دەلیت: و وتم: ئایا مانای (الْكُورُ مُجَحِّيًا: گۆزە لار) چییە؟ ووتی: هەلگەراوەتەو و سەر بەرەو خوار لار بۆتەو.

[[سەحیح - راست]] [[مسلم (ریواپەتی کردوو)]]

پێشەوای ئیمانداران عومەری کوری خەتاب - پەرزای خۆی لیبیت - له دانیشتیکیدا بوو و کۆمەڵێک له هاوێلانی له گەلدا بوو - پەرزای خۆیان لیبیت -، پێیان ووت: کامتان بیستووێتەتی که پیغەمبەری خودا - صلی اللہ علیہ وسلم - باسی فیتنە و ئاشووبەکان بکات؟ چەند کەسێک ووتیان: ئیمە بیستوویمانە باسی فیتنەکان بکات، عومەر - پەرزای خۆی لیبیت - ووتی: لەوێ مەبەستتان تاقیکردنەو و فیتنە پیاو له ژبانی تاییەتیدا: له ژن و مندالەکانی بەهۆی زێدەرۆیی له خۆشەویستی بۆیان، و رەزلی کردنی بۆیان یان لە ئاستیان، و سەرقال بوونی پێیان لەسەر حسینی زۆرێک له خێر و چاکە، یان له کەمتەر خەمی لە ئاست جێبەجێکردنی مافەکانیان و پەروەردە و فێرکردنەکانیان، بەهەمان شێوە فیتنە و تاقیکردنەو پیاو له دراوسێکەیدا و بەو شێوەیە ئەوانی تریش، ئایا مەبەستتان ئەمەیه؟ ووتیان: بەلێ، عومەر ووتی: ئەم فیتنە لێرسینەوێ لەسەرە، هەندیکیان گوناھن لەوێ پەرشە لێخۆشبوونیان بۆ بدیرت بەهۆی ئەجمادانی کردووە چاکەکان وەکو نوێژکردن و ورژووگرتن و خێرکردن. بەلام کامتان بیستووێتەتی که پیغەمبەر - صلی اللہ علیہ وسلم - باسی فیتنە گشتیەکان بکات که بەهۆی مەزنی و تەشەنە کردنیان خەلکی دەشلەژین وەکو شەژاوی شەپۆلەکانی دەریا؟ خەلکەکی بێدەنگ بوون، حوزەیفە کوری یەمان - پەرزای خۆی لیبیت - ووتی: من بیستوویمە، عومەر دلخۆش بوو بەم قسە - پەرزای خۆی لیبیت -، و پێی ووت: تۆ باوکیش تۆ خودا سولحاو بوو بۆیە پۆلە وەکو تۆی لیکەوتۆتەو؛ بەلێ، حوزەیفە گێرایەو که پیغەمبەری خودا - صلی اللہ علیہ وسلم - دەفەرموێت: هەندیک فیتنە دەردەکەون و دەچەقنە سەر پەرو و تەنیشتەکانی دلی مرۆفەو هەروەکو چۆن پراخەری حسیر دەلکیت بە لاتەنیشتی پێستی مرۆفی خەوتوووە، ئەم توندیە له چەقاندندا کاریگەری لەسەر دل دەبیت، ئەم فیتنە دەگەرێتەو

بۇ سەر دل يەك لەدوای يەك، ھەردلێك ئەم فیتنانە بچیتە نۆبەووە و خۆشی بویت و تیکەلی بیت؛ وەکو چوونە ژوورەووەی خواردنەووە و تیکەلبوونی ئەوا خالێکی پرەش لەسەر ئەو دلە دەکووتریت، و ھەردلێك ئەم فیتنانە پرەت بکاتەووە خالێکی سپی لەسەر دەکووتریت، ھەتاووەکو دلەکان بەسەر دوو جۆر دابەش دەبن: جۆرێکیان سپیە چونکە بە توندی گرێدراووە بە ئیمانەووە، و سەلامەتە لە کەموکورتی، و فیتنەکان پۆوەی نەلکاوان و کاریگەریان لەسەر نەبووە وەکو بەردی سپی بریقەداری لووس وایە کە ھێچ شتێک پۆوەی نالکیت، بۆبە ھێچ فیتنەيەك کاریگەری لەسەر ناییت ھەتاووەکو دەگات بە دیداری خوای گەرە. و دلەکەي تر پرەش ھەلگراووە بەھۆی زۆری فیتنە تێیدا وەکو گۆزەي لار و سەر بەرەو خوار وایە کە ھێچ ئاویکی تێدا ناوہستیت، ئەم دلەيش ھاوشیوہیە لە مانادا چونکە ھێچ خێر و داناییەکی پۆوە نالکیت، چاکە ناناسیت، و نکۆلی لە خراپە ناکات، تەنھا ئەو شتانە نەبیت کە خۆی حەزی لێتە و ئارەزووی شوپنی دەکەوت. حوزەیفە بە عومەری ووت: ئەم فیتنانە لە ژبانی تۆدا دەرناکەون، لە نێوان تۆ و ئەواندا دەرگایەکی داخراو ھەيە نزیکی لەوہی بشکیت، عومەر ووتی: ھەر بە تەواوی دەشکیت؟ چونکە ئەگەر تەنھا بکریتەووە پرەنگە بتوانریت چاک بکریت و داخرتەووە، حوزەیفە ووتی: نەخیر، بەلکو دەشکینریت، و ئەو دەرگایە پیاویکە دەکووتریت یان دەمریت. و ئەوہی باسم کرد ھەوالێکی راستە و جەختی لەسەر کراوہتەووە و گپرانەوہیەك نیبە لە پەرەکانی خاوەن کتیبەکانەووە، - و راو بۆچوونی ھێچ زانایەك نیبە، بەلکو فەرموودەي پیغمبەرە - صلی اللہ علیہ وسلم

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/66382>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

